

Sygn. akt V CSK 364/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa H. K.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń z siedzibą w P. i B. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego

w Jeleniej Górze

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II Ca 2/15,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego

Towarzystwa Ubezpieczeń w P.

**kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) zł, tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z oczywistego naruszenia art. 446 § 3 k.c. i art. 448 k.c. w zw. z art. 24 §1 k.c. Wniosek ten został bardzo lakonicznie uzasadniony, a skarżący ograniczył się do postawienia Sądom *meriti* zarzutów, że te przyjęły, iż przepis art. 446 § 3 k.c. w stanie prawnym sprzed 2 sierpnia 2008 r. był podstawą skompensowania także krzywdy spowodowanej przedwczesną śmiercią członka rodziny, prowadzącą do zerwania chronionej prawem więzi rodzinnej i prawa do życia w rodzinie jako dobra osobistego.

Skarżący pominął, że w uchwałach z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, (OSN-ZD 2011, nr 2, poz. 42) i z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11 (OSNC 2012, nr 1, poz. 10), Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed 3 sierpnia 2008 r., to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731). Spowodowanie śmierci osoby bliskiej - także przed znowelizowaniem art. 446 k.c. przez dodanie w nim § 4 stanowiącego wyraźną podstawę roszczenia, o którym tu mowa - mogło bowiem prowadzić do naruszenia dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego, co uzasadnia przyznanie im zadośćuczynienia. Takie stanowisko zajął też Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z 14 stycznia 2010 r.,

IV CSK 307/09, OSN-ZD 2010, nr 3, poz. 91; z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, nie publ.; z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, nie publ.

Przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c. bardzo często zdarzało się jednak, że ten sam rodzaj szkody niematerialnej (krzywdy) spowodowanej śmiercią osoby najbliższej, której wyrażnie dotyczy powołany przepis, i który może być naprawiony także na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., był uwzględniany przez sądy, gdy orzekały o roszczeniu mającym podstawę w art. 446 § 3 k.c. i kompensowany na tej podstawie. Do tej linii orzeczniczej Sąd Najwyższy nawiązywał wielokrotnie, w tym ostatnio między innymi w wyroku z 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14 (nie publ.), w uzasadnieniu którego szczegółowo objaśnił przyczyny wykładania art. 446 § 3 k.c. w przytoczony wyżej sposób. Po ustanowieniu art. 446 § 4 k.c. nie ma potrzeby ani podstaw do podtrzymywania dominującej wcześniej wykładni art. 446 § 3 k.c. i uznawania, że stosownym odszkodowaniem należnym na podstawie tego przepisu są objęte także uszczerbki niemajątkowe. Niemniej jednak, skoro z ustaleń będących podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie wynika, że krzywda powoda spowodowana śmiercią ojca została już skompensowana świadczeniem pieniężnym przyznanym mu w postępowaniu prawomocnie zakończonym, to Sądy *meriti* nie miały podstaw, by kompensować ją ponownie, tyle że z odwołaniem się do innej podstawy prawnej.

W judykaturze podkreśla się, że zakwalifikowanie skargi kasacyjnej jako oczywiście uzasadnionej jest usprawiedliwione wtedy, gdy każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy doszedłby do wniosku, że zarzut skarżącego jest niewątpliwy, a zaskarżone orzeczenie jaskrawo nieprawidłowe i nietrafne. Chodzi więc, jak to ujął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02 (OSNC 2004, nr 3, poz. 49), o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji i o naruszenia niepodlegające różnym ocenom, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika. Argumentacja, do której odwołuje się powód w uzasadnieniu skargi kasacyjnej skonfrontowana z argumentacją przytoczoną przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a przede wszystkim z ustaleniami faktycznymi tego Sądu, którymi Sąd Najwyższy byłby związany w razie ewentualnego rozpoznania skargi (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie wskazuje na jej oczywistą zasadność.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), orzeczono jak w sentencji.

I.n